

KRÁTKÉ ZPRÁVY A ZPRÁVY Z AKCÍ / REPORTS

Databáze jeskyní Českého krasu: doplňky a změny za období od 1. října 2021 do 30. září 2023

Inventory of caves of the Bohemian Karst: Supplements and changes during the period from October 1, 2021 to September 30, 2023

Karel Žák¹, Michal Kolčava², Michal Hejna¹, Roman Živor¹

Abstract

The paper updates the cave cadaster file of the Bohemian Karst and summarizes changes to the file, including new cave discoveries during the last two years. Eighteen new small caves were discovered and documented within this period. The longest of them was the Hřebová Cave near Svatý Jan pod Skalou, with a length of 26 m. The biggest discovery in earlier known caves was made in the Hobitín Cave in VČS-West Quarry, where new, 40 m long spaces were surveyed.

Several earlier known long caves of the area were newly surveyed as a part of the project "Protection of selected caves and karst features within the protected areas of the Czech Republic", which was managed by the Nature Conservation Agency of the Czech Republic. New survey resulted in a significant increase in the lengths of these caves in the database, which is not a result of new discoveries but rather of a more precise survey. As of September 30, 2023, the cave cadaster of the Bohemian Karst contains 741 caves with a total length of 26.771 km.

1. Úvod

Na soupis jeskyní Českého krasu (ŽÁK et al. 2003) a na jeho doplňky, zveřejňované od té doby pravidelně vždy jednou za dva roky v tomto periodiku (naposledy ŽÁK et al. 2021), navazujeme souhrnem hlavních změn v databázi jeskyní Českého krasu za uplynulá dva roky. Příspěvek zahrnuje změny zaznamenané v databázi jeskyní Českého krasu v období od 1. října 2021 do 30. září 2023. Nové údaje z této místní databáze jsou předávány do celostátní databáze jeskyní JESO, kterou spravuje Agentura ochrany přírody a krajiny ČR.

V příspěvku jsou zahrnuty jen změny a aktivity v jeskyních, o kterých jsme se dozvěděli. Pokud není činnost jednotlivců nebo skupinek publikována (nebo napojena na jednotlivé základní organizace České speleologické společnosti), může nám unikát. Oproti plné verzi evidenčního čísla jeskyní v celostátní databázi JESO (<https://jeso.nature.cz/>) uvádíme jen lokální evidenční čísla jeskyní ve zkráceném formátu, stejně jako v předchozích příspěvcích. Nezměnila se ani metodika určování délky a celkového převýšení (denivelace, výškového rozdílu mezi nejnižším a nejvyšším bodem) jeskynních dutin. V posledních letech se zrychlilo dodávání informací o jeskyních zastižených těžbou v činných lomech do databáze JESO, kde jsou k nim úplné údaje. V těchto případech zde rekapitulujeme jen hlavní data.

Před přehledem jednotlivých změn v databázi jeskyní zařazujeme stručný přehled některých výzkumných aktivit v jeskyních nebo při jejich vchodech a dalších změn v Českém krasu, týkajících se zejména geomorfologie.

2. Odborný výzkum v jeskyních a v blízkosti jejich vchodů, nové poznatky z krasové hydrogeologie

V rámci projektu „Ochrana vybraných jeskyní a krasových jevů ve zvláště chráněných územích ČR“ organizovala Agentura ochrany přírody a krajiny ČR a spolupracující subjekty v některých jeskyních Českého krasu měření parametrů jeskynního mikroklimatu, biospeleologický monitoring a sledování kontaminace krasových vod. Probíhala nová fotodokumentace a aktualizace mapování jeskyní. Projekt se týkal i zabezpečení jeskyní, náprav jejich poškození a stabilizace a zabezpečení jeskyňářských tras v nich. Projekt s dobou řešení 1. 9. 2019 – 31. 12. 2023 byl financován v rámci Operačního programu Životní prostředí 2014–2020. Jedním z výsledků bylo zpřesnění map několika velkých jeskyní, přičemž byly do těchto map doplněny všechny dříve nezmapované konce plazivek, stropní komíny a podobně. Délka velkých jeskyní uváděná v databázi tak díky tomuto projektu narostla až o stovky metrů, i když v nich nedošlo k žádným objevům dříve neznámých prostor, nebo byly tyto objevy jen malého rozsahu.

V problematice výzkumu speleotém doplníme citaci dalšího článku SUCHÉHO et al. (2021). Článek se opět věnuje výzdobě Konepruských jeskyní. FALTEISEK (2022) prezentoval svoji teorii vzniku stropních koryt v jeskyni 24-026 Arnoldka, kde byla v souvislosti s tímto výzkumem kopána menší sonda. HEJNA (2022) se v popularizačním článku věnoval problematice holocenních pěnovec ve Svatém Janu pod Skalou. Stejný autor (HEJNA 2023a) se krátkým článkem vrátil k okolnostem objevu jeskyní 13-028 Tří veteránů a 13-029 Štáralova, které byly uvedeny již v předchozích doplňcích (ŽÁK et al. 2021). V dalším článku se věnoval odtěženým jeskyním Českého krasu (HEJNA 2023b). HEJNA a SULDOVSKÁ (2022) při příležitosti 50 let od vzniku CHKO Český kras popsali historii výzkumu jeskyní v Českém krasu. BLÁHA (2023) publikoval vzpomínky Bedřicha Hulána na Jaroslava Petrboka. Několik článků se dále za-

¹Česká speleologická společnost, ZO 1-02 Tetín; karel.zak.geo@gmail.com; michal.hejna@post.cz, roman.zivor@gmail.com

²Česká speleologická společnost, ZO 1-05 Geospeleas; mayk@atlas.cz
Poděkování: Děkujeme všem badatelům, jeskyňářům a zaměstnancům těžebních firem, kteří nám poskytli zpřesňující a nové údaje. Těžebním firmám děkujeme za umožnění přístupu do lomů.

Český kras (Beroun), 49 (2023), 76–82, 5 obr. na obálce časopisu

© Muzeum Českého krasu, p. o., Beroun

ISSN 1211-1643

ISBN 978-80-87708-19-4

bývalo otázkami výzkumu koněpruské lidské lebky (viz ŽÁK et al. 2021), například PETR (2023) nebo VELEMÍNSKÝ et al. (2023).

Tým vedený J. Bruthansem pokračoval v hydrologickém a hydrogeologickém výzkumu povodí Bubovického potoka (též Břesnice) a uzavřel svoje bádání dvěma články. Výsledky stopovacích zkoušek mezi ponory Bubovického potoka pod Bubovicemi a vývěry těchto krasových vod v údolí Loděnice (Kačáku), které jsme zmínili již v předchozím přehledu, byly publikovány v tomto periodiku BRUTHANSEM et al. (2022). Další výsledky hydrologického výzkumu povodí Bubovického potoka jsou zařazeny v tomto svazku (HERZA a BRUTHANS 2023).

Průběžně pokračuje výzkum společenstev pozůstatků fosilních obratlovců ve výplních jeskynních dutin, zejména obratlovců mikrofauny. HORÁČEK et al. (2022) publikovali výsledek výzkumu neobvyklé tafocenózy fosilních obratlovců z posledního glaciálu v Kubrychtově jeskyni (13-027). Část získaného materiálu posloužila i při výzkumu ARBEZE et al. (2023). Jistě se dočkáme řady dalších pozoruhodných výsledků, protože tým vedený I. Horáčkem pokračuje ve výzkumu dalších lokalit. Dne 29. června 2023 byl například odebrán velkoobjemový vzorek z jedné z fosiliferních krasových kapes v prostoru lomu VČS-východ, odebrány byly také vzorky z jeskyně Na Průchodě II (21-005) u Svatého Jana pod Skalou.

Výzkum tafocenóz fosilních obratlovců v jeskyních se v některých případech může propojit s výzkumem archeologickým. Stalo se tak ve Vstupní chodbě jeskyně Nad Kačákem (21-001), která se otevírá nápadným portálem v údolí Kačáku nedaleko Hostimi. Tým geologů a archeologů zde revidoval všechny dřívější údaje a nově byla určena hornina, ze které je zhotovena většina poměrně primitivní štipané industrie nejstaršího kulturního horizontu. Převažující surovinou byly andezitové říční valouny (hornina původem z kambričského vulkanismu), pocházející nejspíše z potoků na Komárovsku nedaleko Hořovic. Tento archeologický horizont v jeskyni odpovídá době na přechodu středního a mladého paleolitu před zhruba 45 tisíci lety. Revidována byla i veškerá fosilní fauna jeskyně a biostratigrafické údaje. Výsledky byly zatím shrnuty jen ve výzkumné zprávě ŽÁKA et al. (2022), článek je v přípravě.

Revidován byl také nálezový soubor z povrchové paleolitické lokality v Šanově koutě, která se nachází nedaleko vchodu Krápníkové jeskyně v Šanově koutě (20-003). KAPUSTKA et al. (2023) podstatně zpřesnili chronologii této magdalénienské lokality a dospěli k názoru, že lokalita byla opakovaně využívána nejméně po několik desetiletí. Předběžně byly zveřejněny výsledky výzkumu nálezu lidských kostí ve vstupních partiích jeskyně Martina v květnu 2021 (KUBÁLEK 2022, v článku uvádí i pozorování k povodni na Kačáku v květnu 2021; KUBÁLEK et al. 2022, 2023).

3. Náhlé morfologické změny v lomech a ve volném terénu Českého krasu

Nedaleko jeskyně Nové Větrné (21-025), tedy v levé, východnější části Rozštípené skály nedaleko nad silničním mostem v úseku Svatý Jan pod Skalou – Hostim, se zřejmě v prosinci 2021 zřítíl zhruba kubický metr vápencových kamenů a bloků. V úseku neprochází pod skalou silnice ani zde není cesta pro pěší. Bloky se oddělily z hrany skalního pilíře ve výšce zhruba 8 m nad patou skály. V místě nekrasových trhlin u paty skály bezprostředně zahájili prolongaci jeskyňáři ZO 1-05 *Geospeleos* (viz níže popis jeskyně Ledové, 21-078). I další části stěny v tomto úseku jsou nestabilní. V první polovině ledna 2022 došlo k pádu dalších vápencových kamenů, tentokrát z ostrožny nad silnicí a také ze sousední skály Majdalena, kde se nachází

jeskyně Na Průchodě. Tato skalní řízení se sice silnicí nevyhnula, ale bohudík k žádnému neštěstí nedošlo.

Mezi Karlštejnem a Zadní Třebaní na Berounsku narazil dne 30. 6. 2022 ráno vlak do zřícené skály. Tato náhlá svahová nestabilita měla spíše charakter proudového sesuvu s velkými skalními bloky, který dosáhl až na koleje. Ze 150 cestujících se lehce zranilo pět lidí. Jedná se o úsek mimo výskyt krasovějících hornin, ale uvnitř CHKO Český kras, takže tuto událost stručně zmiňujeme. Zřejmě v srpnu 2023 došlo k vylomení skalních bloků nad turistickou cestou Tetín–Koda nedaleko Kodskeho mlýna. Bloky se sesunuly z nízkého výchozu u cesty a nikoho neohrožily.

4. Zpřesnění, opravy a změny údajů v databázi u již dříve evidovaných jeskyní

V této části jsou uvedeny změny související s průzkumnou činností členů České speleologické společnosti, sdružených do jednotlivých základních organizací (dále jen ZO, celé jméno ZO uvádíme jen při prvním použití). Shrnuty jsou i změny v údajích u některých již dříve evidovaných jeskyní, ke kterým došlo v souvislosti s jejich odtěžením v činných lomech nebo zavalením vchodů, nové mapovací práce v jeskyních a podobně.

11-007 Koněpruské jeskyně. V srpnu a září proběhlo Správou jeskyní ČR 3D skenování jeskynních prostor. Do závěrky článku ale nebyla data zpracována, takže délku Koněpruských jeskyní v databázi neměníme. Proškův dóm byl také nově 3D skenován česko-belgicko-francouzským týmem v rámci výzkumu navazujícího na problematiku koněpruské lidské lebky.

11-053 Hobitín. Jeskyně byla nastřelena na 8. etáži lomu VČS-západ v únoru roku 2021 a uvedena byla již v předchozích doplňcích s délkou chodeb 35 m. Během podzimu 2021 A. Komaško pokračoval v prolongaci. V podstatě se jednalo jen o snižování počvy v některých úsecích, aby byly chodbičky průlezné. K 19. listopadu 2022 M. Hejna jeskyni orientačně zmapoval a dospěl k celkové délce ve všech nepropojených částech 75 m, další viditelná pokračování čekají na zprůleznění. Jeskyně by neměla být odtěžena.

12-008 Na Konci. V jeskyni, která se nachází ve štole Hergetova lomu na Damilu, proběhlo M. Hejnou a M. Majerem nové mapování. Z mapy datované k 14. dubnu 2023 vyplynula celková délka jeskyně 40 m. Denivelace 3 m se nezměnila.

13-007 Sedmisálová. Jeskyně ležící v Tetínském roklí začala být v důsledku vybudování lezeckého parku na lomových stěnách v roklí velmi často navštěvována, poškozována a hromadily se v ní odpadky. Proto byl po dohodě se Správou CHKO dne 9. října 2021 vybudován jeskyňáři ZO 1-02 *Tetín* uzamykatelný uzávěr vchodu. Má charakter mříže s dostatkem vletových otvorů pro netopýry. Délkové údaje se nezměnily.

13-023 Oblézačka. V jeskyni nacházející se také v Tetínském roklí probíhaly na základě platné výjimky prolongační pokusy členů ZO 1-02 v jejím dně. Ke konci roku 2022 byla udána délka jeskyně na 40 m a denivelace (hloubka) 15,6 m. Od té doby do závěrky se údaje nezměnily, což souvisí i s tím, že není vyřešen transport materiálu ze dna jeskyně.

13-024/B Tetínská propáстка 2. V jeskyni probíhaly hlavně stabilizační práce v sondě Slepá vášeň. Na dně sondy se objevila oscilující vodní hladina, díky níž došlo k propadu sedimentů a sonda nyní končí mírně ukloněnou zatopenou chodbičkou. Dne 26. září 2023 zde provedl P. Nakládal za asistence dalších členů ZO 1-02 čerpací zkoušku, při níž se podařilo snížit hladinu asi o 1 m. Chodbička pokračuje dále, ale před dalšími pracemi bude nutné odtěžit zbývající sedimenty ze dna šachty. Délka jeskyně se zatím nezměnila.

14-007 Terasová. Jeskyně je stálým pracovištěm jeskyňářů ZO 1-02. Po vybudování nového velkoprofilového uzávěru jeskyně v roce 2021 se značně usnadnila doprava vykopaného materiálu z ní, což oživilo prolungační práce. Pracovalo se hlavně v odbočce z Tamangova sálu a v pokračování Hlavní chodby. Ke konci roku 2021 byla udávána celková délka jeskyně na 412 m. V květnu 2022 byly M. Hejnou zaměřeny nové postupy, přibýlo celkem 14 m a délka jeskyně dosáhla 426 m. Od té doby se povedlo postoupit v oblasti Hlavní chodby o další 4 m a jeskyně má v současnosti délku 432 m. Pod vedením L. Falteiska a T. Dvořáka realizovali jeskyňáři ZO 1-02 ve spolupráci s tetínskými hasiči dne 20. 5. 2023 v jeskyni hydrogeologický experiment. Různým množstvím vody byla celkem třikrát napuštěna propáстка zvaná Kalhoty, směřující ze známých prostor dále do hloubky, a byly sledovány odtokové poměry a rychlost poklesu hladiny. První dvě dávky 8 a 10 m³ propáстка pohltila poměrně rychle a hladina v ní zřetelně klesala, při třetím napuštění 18 m³ byl již pokles pomalý. Vyhodnocení pokusu bude předmětem samostatného článku.

14-017 BUML. Do mapy byly v prosinci roku 2022 doplněny některé dříve nezmapované konce chodeb, délka jeskyně tím narostla o 16 m na celkových 290 m.

14-041 V Řečíně. Ve výroční zprávě ZO 1-02 ke konci roku 2021 je udávána celková délka jeskyně 31 m. Výroční zpráva udává za rok 2022 postup o 2 m, celková délka jeskyně je tedy 33 m.

15-005 Martina. Michal Hejna a kol. udávají k 13. březnu 2022 po novém mapování délku jeskyně 620 m, oproti dřívější hodnotě 457 m tedy nárůst o 163 m. Při původním mapování nebyl polygon dotažen až do konců všech plazivek a vůbec nebyly z důvodu ochrany výzdoby mapovány stropní komíny. Nová technologie toto umožňuje bez toho, aby se do stropních komínů lezlo. Tyto starší „nedotahy“ činily celkem 130 m. Zbývajících 43 m nárůstu délky jde na vrub jiné mapovací technologie. Do databáze je zapsána nová délka jeskyně 620 m.

15-015 Plší. Koncem září 2021 byla pořízena nová mapa této jeskyně, ležící v poleší Koda. Délkové a hloubkové údaje byly potvrzeny. V roce 2022 pokračovalo hloubení sondy, která se prohloubila o 2 m. Jeskyně dosáhla délky všech prostor 59 m. Denivelace (hloubka) jeskyně činí 21 m. Drobné prolungační práce v roce 2023 zatím ke změně délky jeskyně nevedly.

15-032 Mírova. V jeskyni v poleší Koda probíhá prolungační práce jeskyňářů ZO 1-02 od jejího objevu v únoru roku 2020. Jeskyně byla mapována M. Hejnou a M. Jakovenko v lednu 2023, kdy dosáhla délky 28 m. Jedná se o těsné chodbičky, které bohužel zahýbají směrem ven ze skalního masivu. Aktuální délka jeskyně k datu uzávěrky článku je 30 m, denivelace 7 m.

17-006 Tomášková propast. Dne 16. 9. 2023 uskutečnila ZO 1-06 *Speleologický klub Praha* (V. Bláha a kol.) čerpací pokus v Žabím jezírku na dně propasti. Čerpání vody započalo okolo 9 h a během následujících 4,5 h se podařilo snížit hladinu o 1,13 m. Po ukončení čerpání v 17 h se hladina podzemní vody stabilizovala v původní výšce přibližně okolo půlnoci. Pohyb hladiny byl sledován pomocí čidla J. Bruthansem. Hlavním cílem akce bylo zjistit, zda je čerpání technicky možné a zda lze s výškou hladiny vůbec pohybovat, nabyté zkušenosti mají posloužit k přípravám dalšího pokusu, tentokrát většího rozsahu.

18-012 Drdova. V jeskyni v lomu Plešivec u Měňan pokračuje prolungační práce členů ZO 1-04 Zlatý kůň. Práce komplikuje potřeba velkého počtu pracovníků na transport materiálu z jeskyně. Došlo jen k dílčímu malému postupu, délku jeskyně v databázi prozatím neměníme.

18-051 V Koutě. Jeskyně ležící v lomu VČS-východ byla odtěžena odstřelem č. V/405 dne 11. 1. 2023.

21-001 Nad Kačákem. V jeskyni probíhaly prolungační a vyklízecí práce ZO 1-11 *Barrandien*. Hlavně se jednalo o snižování dna chodeb. Délku jeskyně v databázi zatím neupravujeme.

21-008 Pod Křížem. V jeskyni probíhala od července do prosince 2021 poměrně intenzivní prolungační práce členů ZO 1-05 *Geospeleos* (M. Zapletal a kol.), při které byl vykopaný materiál ukládán přímo v portálu nápadně jeskyně (cca 10 m³), včetně vybudování na sucho skládané zdi, aby se nesypal dolů stěnou. Archeologický dohled neprobíhal, což vyvolalo v lednu 2022 jednání a následné zhodnocení archeologické a paleontologické situace (A. Bergerová, M. Kukla, P. Kubálek, I. Horáček). V prosinci 2022 byla tato nově vykopaná část, tzv. Termitín, mířící ze známého portálu v. směrem, zaměřena (M. Kolčava a kol.) a délka vykopaných prostor stanovena na 17 m, z toho 4 m je komín vzhůru. Celková délka jeskyně vzrostla na 67 m a denivelace na 11 m.

21-013 Stará Aragonitová. V jeskyni ležící na spodní etáži Solvayových lomů bylo v roce 2022 a na jaře 2023 jeskyňáři ze ZO 1-05 (M. Zapletal a kol.) provedeno několik prolungačních akcí. Z Vyštrleného dómků byla kopána 4 m dlouhá chodba skrz sedimentární výplň k jz. skalní stěně, dále podél ní, a pak šikmo vzhůru touto výplní ke stěně opačné až do vzdálenosti 12 m. Materiál byl ukládán v opuštěné Sondě III z 90. let. Délka jeskyně tím vzrostla na 108 m, denivelace na 27 m.

21-054 Arnika. Tato ponorová jeskyně se nachází v horní části údolí Propadlé vody nedaleko od skanzenu Solvayovy lomy a je dlouhodobou pracovní lokalitou ZO 1-05. Po srážkově bohatém jaru 2021 se po většinu popisovaného období prolungační aktivity na střežném pracovišti ve Vodní chodbě nekonaly, místo je potřeba čerpat a akce klade větší nárok na logistické a personální obsazení. Postup 3 m přinesly až akce probíhající v létě 2023, celková délka jeskyně se mění na 198 m, denivelace je beze změny. J. Zapletal provedl radiotest mezi Vodní chodbou a hypotetickými ponory na povrchu s negativním výsledkem.

21-069 Čtyřchodová. Jeskyně byla dne 6. 5. 2022 nově zmapována M. Hejnou a B. Vrabcovou. Mapování potvrdilo dřívější údaj 42 m délky a 6,5 m denivelace.

21-070 U Hodin. Jeskyně byla nově zmapována M. Hejnou dne 27. května 2022. Udávaná délka jeskyně 5 m se nezměnila.

21-077 Vývěr nad klášterem. Vzhledem k vyššímu průtoku podzemních vod v roce 2021 tato dlouhodobá prolungační lokalita ZO 1-05 (J. Loh a kol.) v ústí údolí Propadlé vody ve Svatém Janu pod Skalou pracovně stagnovala. Až v roce 2022 a na jaře 2023 bylo možné vody odčerpávat a provést několik akcí zaměřených na postup po přítoku i odtoku; odlámán byl zhruba 1 m³ vápence. Nyní je prostora na dně ve směru přítok – odtok 4 m dlouhá a cca 0,6 m široká. Hloubka 14 m se nezměnila, délka je však vzhledem k šikmému průběhu zvýšena v databázi na 17 m. Bylo instalováno zařízení pro měření výšky hladiny vody s dálkovým přenosem dat.

23-006/B Propad pod VI. slují. V propadu byly během uplynulých let vyhloubeny jeskyňáři ZO 1-06 *Speleologický klub Praha* dvě průzkumné sondy. V novější z nich (tzv. Nový propad) byl nedávno zjištěn špatný stav dřevěných výztuh. Tuto lokalitu nebylo možné pro objektivní nebezpečí závalu a vysokou finanční náročnost případné revitalizace dále udržet přístupnou. Situace byla konzultována i s paleontology. Bohužel ani z jejich strany nebyla shledána žádná možnost tento projekt udržet či finančně podpořit. Proto byl Nový propad odstrojen od žebříků a za pomoci bagru zasypán.

23-007 Systém Srbské jeskyně – Netopýří jeskyně. Nové práce jeskyňářů ZO 1-06 se soustředily zejména do sondy z povrchu, jejímž cílem je snážit cestou zpřístupnit část jeskyně zvanou Vlčí vyhlídka.

Po konzultaci s paleontology a po odebrání výzkumných vzorků ze stěn kopané sondy byl v její nejnižší části vybetonován nový základ, na který bylo naskládáno a postupně obsypáno deset skruží. Uvnitř skruží byl osazen kovový žebřík a vstup byl zajištěn uzamykatelným ocelovým poklopem. V prosinci 2022 a na jaře roku 2023 byly provedeny další radiotesty, které upřesnily směr propojení s komínem Vlčí vyhlídky. Ke spojení zbývají zhruba 4 m. Pracovalo se také v prostoru propojení mezi Posledním dómem a Komínem Srbských jeskyní, kde byla podle pokynů paleontologů vytěžena na povrch stará deponie z výkopů. Ve stropu vysokého dómu Katedrála byl na jaře roku 2022 pomocí nově osazených nýtů a lanové techniky znovu zkoumán již dříve známý, ale pozapomenutý komínek, v něm došlo k postupu směrem vzhůru zhruba o 4 m. Komínek zřejmě směřuje do prostoru Bahnitě síně. Délka jeskynního systému byla v databázi upravena na celkem 1 385 m, denivelace se nezměnila. O činnosti ZO 1-06 referovali BLÁHA (2022) a LENART (2022).

24-005 Amerika I. Jeskyně se nachází v lomovém pásmu Amerik v Romanovského štole přístupné z lomu Kamensko. V uplynulém období zde další průzkumný posun neproběhl, a tak pouze přičítáme délku dosud opomenutého úzkého, zdánlivě neprůlezného 5,5 m vysokého komínu a nad ním ležícího Tomatového dómku o rozměrech $8 \times 5 \times 3$ m, známého již z průzkumů T. Franka ze ZO 1-07 *Krasová sekce* z první poloviny 90. let 20. století. Délka jeskyně tak vzrůstá o 14 m na současných 134 m, denivelace vzrůstá o 2 m na 28 m.

24-006 Amerika II. Ani v této jeskyni v lomu Kamensko k dalšímu významnějšímu průzkumnému počínu nedošlo, a tak alespoň do databáze přičítáme dosud nezohledněnou, ale zaměřenou chodbu Na Lavici, zkoumanou v předcházejícím období. Chodba se nachází ve stěně nad vchodem do Ameriky II a její délka je 6 m. S vrcholem Vstupní pukliny Ameriky II zvukově komunikuje neprůleznými kanálky a šikmá přímá vzdálenost mezi nejzazšími zaměřenými body je 8 m – tato hodnota ale nyní započítána není. Délka Ameriky II tak vzrůstá o 6 m na celkových 144 m, a protože je chodba Na Lavici výše než zaměřený vrchol Vstupní pukliny, vzrůstá denivelace Ameriky II o 2 m na 26 m.

24-020 Čerínka. V roce 2022 v této propastovité jeskyni ležící na Paní hoře u Bubovic dokončovali členové ZO 1-05 (M. Kolčava a kol.) nový polygonový pořad za účelem získání věrohodného bodového pole následovaný zaměřením obrysu všech dosud známých podzemních prostor (do této doby byla používána neúplná polygonová síť z roku objevu 1969). Délka nového polygonového pořadu dosáhla 1 023,20 m, což po odečtu záměr, které vedou skrz určité prostory z nějakých důvodů vícekrát, dává novou délku jeskyně 906 m. Vzhledem k tomu, že je jeskyně ve vertikálním směru velmi členitá, došlo během měření k několika lokálním objevům. Nedaleko od Říčeného dómu v centru jeskyně bylo za zdánlivě neprůleznými průhledy proniknuto do 5 m hluboké propásky Butylka a 9 m plazivky. Zda jde v tomto případě o nový objev nebo jen o první záznam těchto prostor do mapy, nepanuje jednoznačný názor. Jistotu nového objevu ale splňuje 5 m dlouhá plazivka s výzdobou nalezená po odhrnutí sedimentů ve výběžku Krápníkové chodby pod komínem Bambule a 10 m vysoký komín Drakiáda v tzv. Jezerních prostorech. Ještě v 90. letech ústí tohoto komínu uzavírala sedimentární výplň spolu s vápencovou sutí občasné vypadávající do níže položené Italovy chodby. Extrémní vzestup hladiny podzemní vody v červnu 2013 (KOLČAVA 2013) pravděpodobně tuto výplň uvolnil, a ta pro změnu uzavřela nejspodnější část úzké a nízké Italovy chodby – nejnižší ležící známé místo v jeskyni v hloubce cca 87 m (pozn. objev z 10. 12. 1994; nyní aktuálně nejnižší dosažitelné místo je v hloubce 83 m, dosaženo po částečném odstranění kašovitých sedimentů

v úzkém průlezu). Volný vstup do Drakiády byl zjištěn ale až téměř 10 let od vysokého vodního stavu, a to dne 8. 10. 2022. Komín, který dostal jméno na počest ten den konané drakiády v Hostimi, zatím nebyl úspěšně vylezen.

24-026 Arnoldka. Jeskyně se nalézá necelých 200 m od předešlé a je rovněž pracovištěm ZO 1-05. V roce 2023 zde proběhla podrobná revize polygonových pořadů z let 1993–1994 a doměření veškerých známých pokračování, ve kterých nebyl původní stabilizovaný pořad realizován a jejichž délka byla pouze odhadnuta nebo zanedbána – takových míst k doplnění bylo 77 (M. Kolčava a kol.). V blízkosti Černého esa v Bludišti byl během měření odkryt průlez do 2,5 m dlouhé sestupné úžiny zatím s neznámým pokračováním. Dne 21. 7. 2023 v chodbě za bodem č. 14 (chodba Čtrnáctka; nedaleko pod Horním vchodem) pronikli M. Schnabl a V. Lajner po rozšíření extrémní úžiny do 7 m dlouhého pokračování. Celková délka polygonového pořadu dosáhla 1 843,12 m, po odečtení všech paralelních průchodů polygonových stran skrz tytéž prostory je nově stanovena délka jeskyně na 1 522 m. Denivelace jeskyně 111 m byla potvrzena. Nedaleko dolního vchodu byl od léta 2021 J. Lohem prolongován tzv. Kuní vchod, nově zaevidovaný jako 24-133 Kuní ventarola, viz níže. V uplynulém období byl dále zjištěn občasný průtok vody v části zvané Salonky. Dochází k němu při vydatných srážkách cílených na vnitřní odval lomu v. od jeskyně. V místě zhruba nad zasypaným vchodem Štěpánské propásky (24-032) je znatelná prohlubeň s náznakem přítokové rýhy. Do Salonků Arnoldky voda přitéká od JV z kanálku při vstupu do Vaněčkových lahůdek, pokračuje k západu pod propast Svině a přes skalní stupeň odtéká sz. větví. V níže ležících částech jeskyně stopy po průtoku vody zaznamenány nebyly. Výzkum L. Falteiska byl komentován výše.

24-058 Mezilomá jeskyně. Jde o dvě komínovité prostory přetínající odbočnou štolu mezi lomem Kamensko a jeskyní Amerika I (24-005). V roce 2022 byla v boku chodby členy ZO 1-05 zkoumána prolongována plazivka ve směru k jeskyni Amerika I v délce 2 m s objevem dalších 2 m volných. Celková délka krasového útvaru tak vzrostla o 4 m na 22 m, denivelace (výška) 8 m se nezměnila.

24-101 Studniční. V jeskyni ležící v s. svazích Mokrého vrchu dlouhodobě pracuje ZO 1-05. V uplynulém období zde proběhlo několik prolonačních akcí zaměřených na vyklízení sedimentů ve spodní části Kulivé chodby, na dočištění a prohlubování sondy na dně Třicítky (postup 2 m), dále bylo zahájeno doplnění stabilizovaného polygonového pořadu a přeměření jeskyně, a také nezbytné opravy technického zařízení sloužícího k dopravě vykopaného materiálu z míst prolonační činnosti. Morfometrické údaje zatím zůstávají beze změny.

26-002 Na Javorce. V uplynulých dvou letech členové pracovní skupiny Babyka ZO 1-11 (<http://javorka.wz.cz/>) intenzivně pokračovali v razbě Štoly -90 m, což je prospekční směr těsné klikaté chodby, vyžadující mnohde rozšiřování úzkých míst. V jeskyni pracují již úctyhodných 30 let! Štola -90 m dosáhla délky okolo 50 m. Délka jeskyně dosáhla ke konci roku 2022 celkem 1 924 m. Do data uzavěrky došlo k postupu o dalších 5 m, délka jeskyně je tedy 1 929 m.

V rámci 29. krasové skupiny, která z většiny zahrnuje povodí Radotínského potoka (hranice skupiny jdou po silnicích, nikoliv po rozvodnici) proběhla v posledních dvou letech revize všech evidovaných jeskyní, jeskyně byly nově mapovány a několik dalších bylo do databáze doplněno (HEJNA, VRABCOVÁ a MAJER 2023a). Podrobnosti jsou obsaženy v souběžném článku HEJNY, VRABCOVÉ a MAJERA (2023b) v tomto svazku. Zde proto shrneme jen změny v délkách jeskyní, u kterých nové mapování přineslo přesnější údaje.

29-001 Radotínská. Nové mapování zvětšilo délku jeskyně na 21 m. Jeskyně je prakticky vodorovná, denivelace je 1 m.

29-002 Pod Vějířem. Délka jeskyně je v současnosti jen 10 m a denivelace jen 1,5 m, protože situace v zadní části jeskyně se změnila. V databázi byly ponechány původní údaje délka 13 m a denivelace 5 m.

29-003 Kopaninská. Nové mapování určilo délku jeskyně na 15 m a denivelaci na 5 m.

29-005 Podvojná. Nové mapování zvětšilo délku jeskyně na 7 m při denivelaci 1,5 m.

29-007 Zubatá. V minulosti došlo ke zřícení vchodu jeskyně, aktuální délka je 6 m. V databázi je ponechán největší zaznamenaný údaj, tedy 7 m.

29-009 Věž. Současný stav jeskyně popisují HEJNA, VRABCOVÁ a MAJER (2023b). Nové mapování určilo délku jeskyně na 22 m při denivelaci 4 m.

29-013 Lomařská brána. Nové mapování zahrnuje všechny chodbičky a určilo délku jeskyně na 31 m při denivelaci 7 m.

29-014 Komín ve štole. Zde přesnější mapování výše komína dva metry ubralo, výška komína a současně tedy délka jeskyně je pouze 7 m.

29-017 V lomu Špička. Těžba v lomu jeskyni zkrátila na dnešních 20 m při denivelaci 5 m. V databázi ponechán maximální měřený údaj délky z doby objevu, tedy 24 m.

29-019 Nedělní. Původní morfometrické údaje této významné jeskyně v databázi byly délka 110 m a denivelace 11 m. Vycházely ale z kombinace přesných, orientačních a odhadovaných měřických údajů z let 2004–2005 (M. Přibíl a kol.). Po prvotní sérii průzkumů a dokumentací byl vchod do jeskyně zasypan. Během léta 2023 byl odkryt a opatřen uzamykatelným uzávěrem. Nové náročné mapování v těsných prostorách jeskyně v roce 2023 přineslo nová data: 132 m délky a 24 m denivelace. Jeskyně tak délkou překonala odtěženou Svatoprokopskou jeskyni v sousedním Prokopském údolí a stala se nejdelší jeskyní na území Prahy.

29-021 Tygří past. V jeskyni v lomu Mramorka u Zbuzan se dělaly úpravy a budoval se nový vchod a podnikaly se menší prolongace. Tyto změny vedly k dosažení celkové délky jeskyně 65 m.

5. Nově evidované jeskyně

Za objevy nových jeskyní doplněných v popisovaném období do databáze stála zejména těžba v činných vápencových lomech, objevy v opuštěných lomech a v přirozeném terénu byly v menšině. K velkému objevu jeskyně ale v popisovaném období nedošlo. Nově objevené jeskyně jsou uváděny v pořadí podle svých evidenčních čísel.

11-055 Hangár. Geneticky zajímavá jeskyně byla objevena v lomu VLČS-západ 28. 7. 2022, po odtěžení rozvalu odstřelu č. 280/217 ze dne 25. 7. 2022. Jedná se o poměrně rozsáhlou prostorou dlouhou 14 m, širokou ve vchodu 7,5 m a na konci 2,5 m, vysokou do 3 m (po odtěžení sedimentů ve vchodové partii, před tím byla výška do 1,5 m). Ze stropu jeskyně vybíhá 7 m vysoký komín ústící v počtvě výše ležící etáži. Celková délka jeskyně je 22 m při převýšení 11 m. Její zajímavé výplni budeme věnovat podrobnější popis. Původní morfologie jeskyně byla setřena mocnou vrstvou narostlého velmi hrubozrnného hydrotermálního kalcitu, který pokrývá většinu stěn jeskyně (někde zřejmě opadl v souvislosti s odstřely). Mocnost této krystalické kalcitové vrstvy místy přesahovala i 0,5 m. Nápadná jsou až 40 cm dlouhá krystalová individua, která někdy radiálně paprscitě vyrůstají z jednoho prostoru. Tvorba kalcitu vykazuje určitá přerušování, nejspíše dvě hlavní fáze. Ukončení do volného prostoru bylo většinou skalenodry o velikosti výjimečně až 30–40 cm, většinou 10–15 cm, krystaly jsou zejména v koncích nápadně zonální. Jejich povrch je silně korodován a zajiřován, takže nepůsobí nikterak

atraktivním dojmem. Někde byl původní povrch této krystalové výzdoby poměrně plochý, buď se jednalo o nízké klence, nebo spíše o opad části vrstvy kalcitu nebo o korozí. Na povrchu skalenodrů byly místy narostlé malé zřetelně mladší klence šedého kalcitu, zbarvené jemnozrnným pyritem. Krystalky pyritu jsou velké jen setiny milimetru, jsou v krystalech mladšího kalcitu koncentrovány v určitých zónách. I tyto mladší šedé krystaly nesou stopy korozí, stejně jako hlavní skalenodry. Povrch hlavních krystalů byl vesměs korodován hladovými srážkovými vodami, někde zřetelně, někde méně zřetelně, zřejmě již ve vadózním režimu. Ojediněle se v hydrotermálním kalcitu vyskytla 10–15 cm velká korozní dutina, jejíž povrch pokrývá až několik mm silná bělavá ledvinitá až krápníčkovitá kůra forem SiO_2 , někde mikrokystalická, někde jsou krystalky viditelné lupou. Přítomno bylo více typů SiO_2 . Dokumentace jeskyně proběhla ve dnech 10. 8., 12. 8. a 27. 9. 2022.

12-016 Matrix. Lom Kosov, zaměřený hlavně na těžbu nečistých vápenců, břidlic a vulkanitů siluru, byl tradičně považován za území, kde jeskyně nejsou. V lomu ale vystupuje v rámci střední a vyšší části kopaninského souvrství siluru poloha čistějších hlavonožcových vápenců, která jeví zkrasování. První zprávu o jeskyních v lomu Kosov publikovali VRABCOVÁ a HEJNA (2023). Vchodu jeskyně později pojmenované Matrix si B. Vrabcová povšimla již v roce 2019, trvalo to ale více než dva roky, než na místě došlo k podrobnějšímu průzkumu. Jeskyni tvoří krátká horizontální chodba ústící do dutiny dlouhé 6 m, široké 2 m a vysoké až 3 m. Dutina má řícený charakter a je nestabilní, od dalšího průzkumu bylo proto upuštěno. Celkové rozměry jeskyně jsou délka 9 m s převýšením 4 m.

12-017 Sion. Další jeskyně byla v lomu Kosov nalezena při dokumentaci předchozí jeskyně Matrix dne 2. 6. 2023. I tato horizontální dutina má řícený charakter a celkovou délku 12 m. Podrobnosti o obou jeskyních a okolnostech jejich objevu a dokumentace jsou uvedeny v článku VRABCOVÉ a HEJNY (2023).

14-043 Automobilová. Vchod nově nastřelené jeskyně v Kruhovém lomu u Tetína byl zpozorován T. Dvořákem ze silnice dne 28. 12. 2022, odtud název jeskyně Automobilová. Jeskyně se nachází ve stěně nad 2. etáží, nedaleko odtěžených jeskyní Zdeniny (14-027) a Torza u Zdeniny (14-039). Později došlo k zaměření jeskyně a její orientační dokumentaci. Jedná se o šikmou mírně klesající chodbu bez výzdoby, na kterou navazuje vertikální korozní propáستka. Délka jeskyně je 18 m, hloubka 15 m.

14-044 Pod Hranou. Vchod již delší dobu nastřelené jeskyně leží v jz. stěně Kruhového lomu asi 5 m pod hranou 2. etáže. Vchod o rozměrech cca 0,8 × 1,0 m vede do 6 m dlouhé, šikmo upadající prostory široké do 2 m a vysoké až 1,5 m, protažené ve směru VSV–ZJZ. Na jejím konci leží úzká 2 m hluboká propáستka ústící do šikmo upadající 4 m dlouhé plazivky ve směru JJV–SSZ. Na konci plazivky se chodba stáčí zpět směrem k lomové stěně, ale pokračuje v neprůlezném profilu. Dno jeskyně je tvořeno kvartérními jíly a hlínami, místy, hlavně ve vstupní chodbě a v dolní paralelní chodbě, pokryto opady ze stropu. Celková délka jeskyně je 12 m při denivelaci 8 m.

Několik dalších jeskyní bylo objeveno v souvislosti s těžbou v lomu VČS-východ, ležícím při hranicích katastrálních území Tmaň a Suchomasty.

18-053 Bonanza. Asi čtyři metry dlouhá chodba na 7. etáži lomu VČS-východ byla objevena v prosinci 2021 po odtěžení rozvalu po odstřelu č. VII/377. Zmapována a fotograficky dokumentována byla 25. 3. 2022. Jednalo se o dutinu dlouhou 3,5 m, širokou až 1,7 m a vysokou až 1,8 m. Na stěnách jeskyně se nacházely krystaly kalcitu několika generací, mezi nimi oboustranně vyvinuté skalenodry o velikosti až 18 cm. Ve středu jeskyně byla svisle zaklesnuta

volná deska s krystaly, kterou se podařilo vyjmout a darovat Správě jeskyní ČR. Odtěžena byla odstřelem č. VII/385 dne 11. 5. 2022.

18-054 Žbluňková. Jeskyně na VIII. etáži lomu VČS-východ byla nastřelena odstřelem CO VIII/279 dne 7. 4. 2022, dokumentována 13. 5. a odtěžena odstřelem č. VIII/287 dne 10. 11. téhož roku. Jednalo se o jeskyni vzniklou na více jak 2 m mocné kalcitové žíle – 8 m dlouhou a až 3,5 m vysokou puklinu částečně vyplněnou vodou, v nejširším místě širokou 0,6 m. Stěnu jeskyně pokrývaly silně korodované skalenoedry kalcitu.

18-055 Daliborka. Jeskyně na VII. etáži lomu VČS-východ byla objevena 11. 1. 2022 D. Šebestou při obhlídce lomu s A. Komaškem. Zdokumentována byla 20. 2. 2022. Jedná se o šikmo upadající rovnou chodbu bez významných odboček dlouhou 13 m s denivelací 9 m.

18-056 Bezejmenná. Jeskyně byla objevena 11. 2. 2022 na VI. etáži lomu VČS-východ a hned následující den zdokumentována. Jedná se o rovnou mírně klesající chodbu vzniklou na kalcitové žíle dlouhou 22 m při denivelaci 9 m.

18-057 Týgrí tlapy. Jeskyně leží v jv. rohu 2. etáže lomu (Starý) Homolák. Za vchodem o rozměrech 1,8 × 0,8 m pokračuje jednoduchá chodba nejdříve jv. směrem, po 10 m se stáčí k J. Maximální šířka chodby je 3 m, dno je tvořeno bloky vápence opadanými ze stropu, maximální současná výška je 1,8 m, původní dno jeskyně vyplněné hnědými jíly je možné místy pozorovat až v hloubce 3,2 m pod stropem. Jeskyně končí dómekem o rozměrech 3,7 × 7,5 m, vysokým místy pouze 0,6 m, se dnem se smísí hnědých jílu a opadu ze stropu. Ve vzdálenosti 11 m od vchodu vybíhá do stropu 2,5 m vysoký komínek. Celková délka jeskyně je 21 m při denivelaci 4 m.

20-017 Ptakopysková. Při vytváření souhrnné mapy jeskyní v okolí jeskyně 20-003 Krápníková v Šanově koutě zanesli M. Hejna a M. Jakovenko do mapy i nenápadný náznak jeskynní chodby ležící zhruba 10 m z. od vchodu do Krápníkové jeskyně. Během čtyř návštěv v letech 2021–2022 byla z chodby M. Hejnou, M. Jakovenko, M. Majerem a B. Vrabcovou odstraněna hrabanka, takže bylo možné proplazit se 6 m úzkou, mírně klesající chodbou k místu, kde strop chodby začíná mírně stoupat a je vidět ještě 2 m dopředu. Do databáze jeskyní byla jeskyně zaevidována 14. 3. 2022. Jeskyně je v blízkosti chráněné archeologické lokality, takže zde nejsou zatím další práce možné. Délka jeskyně je tedy 6 m při převýšení 1 m.

Nově se oživil zájem jeskyňářů ZO 1-05 o tzv. Rozštípenou skálu v údolí Kačáku u Svatého Jana pod Skalou. Jedná se o skalní masiv nad silnicí na levém břehu Kačáku, těsně pod silničním mostem pod obcí, a navazující skalní stěny směrem k obci. Narušení celého úseku otevřenými nekrasovými trhlinami souvisí s porušením podloží skal přesmykovou tektonikou. Narušený úsek se pravidelně připomíná pády skalních bloků (viz Žák et al. 2021). Nové práce se v prostoru Rozštípené skály a přilehlých skalních masivů zaměřily na dvě místa, Ledovou a Hřebovou jeskyni.

21-078 Ledová. Ze skalní stěny vlevo od vchodu jeskyně 21-025 Nová Větrná se zřejmě v prosinci roku 2021 zřítily skalní bloky. Jde o místo na levém břehu Kačáku asi 60 m proti proudu od silničního mostu, u paty skalních stěn. Prolongace jeskyňářů ZO 1-05 (J. Loh a kol.) se zaměřila na nekrasové trhliny, které se v místě rozbíhají do dvou hlavních směrů a v jejich klínu byla vyklizena menší prostůrka. Jeden ze směrů je rovnoběžný s průběhem trhliny, na které je vyvinuta Nová Větrná jeskyně, jejíž vchod je položen o 9 m výše. Délka jeskyně dosahuje 5 m a denivelace 4 m, trhliny široké až 15 cm však pokračují dále do masivu minimálně do vzdálenosti 3 m. Jméno jeskyně se váže ke studenému vzduchu, který z místa v letním období proudí, nikoliv k ledové výplni.

21-079 Hřebová. Na temeni Rozštípené skály je dlouho známý výdech teplého vzduchu v zimě, který za silných mrazů výrazně páří. Je to výdech z nekrasových trhlin, které prostupují celou Rozštípenou skálu. Místo připomenul K. Žák, který 14. 2. 2021 při teplotě –17 °C výdech páry filmoval. Dne 12. 2. 2022 J. Loh rozšířil ústí neprůlezných trhlin natolik, že štíhlý jeskyňář dokázal slézt do hloubky zhruba 3 m. Nekrasové trhliny pokračovaly průlezně dále do hloubky, k dalšímu průzkumu ale bylo třeba vyklidit z trhlin nestabilní suť. V závěru roku se podařilo postoupit do menších dutin. V listopadu 2022 byl vybudován uzávěr jeskyně a namontován poklop. J. Loh již dříve objevil níže ve skalnatém srázu 12 m zsz. od vchodu sotva průlezný boční vstup do trhliny, která se záhy rozšiřuje na profil 0,5×3 m. Prostupnost chodby končí ve vzdálenosti 6 m, ve stropní partii pokračuje extrémní úžina, kterou dne 7. 1. 2023 zdolala Lenka Kachlík a pronikla do vlastní Hřebové jeskyně, kde byla téhož dne dosažena hloubka 7 m. Na stěnách jsou místy karbonáty půdního typu či nickamánek. Celková délka jeskyně k datu uzávěrky činí 26 m, denivelace 8 m.

24-132 Nárožná. Torzo 6 m dlouhé jeskynní chodby, které z jedné poloviny průběhu chybí strop a kde zbyly pouze stěny, se nachází na 4. etáži lomu Čerínka u Bubovic, v jeho jv. stěně v blízkosti svážného sjezdu od vrátnice na etáž. Chodba o tunelovitém profilu 2×2,5 m směřuje vzhůru souhlasně se sklonem vrstev vápenců 30° a končí rozdělením na dvě ramena vyplněná až po strop sedimentem. Zaznamenána byla v roce 2021 P. Večeřou a M. Kolčavou, kteří provedli dalekohledem a fotografickým záznamem podrobnou prohlídku stěn sv. části lomu, kde zhruba 20 let nebyla registrována žádná jeskyně. Nalezli 7 objektů, ze kterých směřuje do databáze pouze tento, neboť ostatní nedosahují délky ani 3 m.

M. Hejna a B. Vrabcová s kolektivem (některých akcí se dále účastnili M. Majer, M. Jakovenko, T. Dvořák, J. Šlanc a Š. Horák) během uplynulých dvou let při revizi krasových jevů 29. krasové skupiny Českého krasu objevili a nově popsali několik dalších jeskyní. Popis některých z nich publikovali již HEJNA, VRABCOVÁ a MAJER (2023a). Veškeré podrobné údaje k nim jsou uvedeny v souběžném článku HEJNY, VRABCOVÉ a MAJERA (2023b). Zde tedy jen telegraficky shrneme hlavní údaje.

24-133 Kuní ventarola. V blízkosti jeskyně Arnoldka, 18 m z. od jejího spodního vchodu, se nacházel v suti výdech teplejšího vzduchu v zimě, uváděný dříve jako „Ventarola s liškou“. Objekt byl v návaznosti na výskyt kuny skalní v Arnoldce (Žák et al. 2021) od léta 2021 prolongován J. Lohem. Podařilo se prozkoumat 9 m řícených prostor do hloubky 6,5 m, největší šířka 5 m. Mapování na podzim 2023 (M. Kolčava a P. Večeřa) zjistilo, že do Arnoldky sice zbývají necelé 2 m, ovšem v nestabilním závalu. Objekt zůstává registračně samostatný.

29-022 Spinner. Nově evidovaná jeskyně leží v lomu Mexiko v oblasti u Prostředního mlýna u Chýnice. Leží ve stropu dopravní štolý z lomu Mexiko ve vzdálenosti 75 m od vchodu do štolý z lomu. Je tvořena volnou kapsou přístupnou ze štolý třemi krátkými komíny. Celková délka jeskyně je 7 m při převýšení 3 m. Většina stropu je tvořena předkvartérními sedimenty. Dokumentovali ji M. Hejna a B. Vrabcová 2. 12. 2021.

29-023 Komín Batuno. Jeskyně leží v odbočce bývalé dopravní štolý lomu Mexiko u Chýnice. Původně volná upadající chodba měla délku 5 m. V protější stěně byl patrný komín, ve kterém proběhlo pět prolongačních akcí. Po 6 m se chodba stáčela směrem k hlavní chodbě štolý. Po zmapování jeskyně se ukázalo, že čelba leží asi 1 m od výrazné kapsy ve stropu hlavní štolý, což vedlo k zastavení průzkumu. Celková délka jeskyně je 15 m při převýšení 6 m. Dokumentovali ji M. Hejna a B. Vrabcová 2. 12. 2021.

29-024 Krakatice. Jeskyně zmiňovaná poprvé HEJNOU, VRABCOVOU a MAJEREM (2023a) také leží ve štolách lomu Mexiko u Chýnice. Jedná se o systém většinou úzkých krasových kanálků vybíhajících v obou stěnách štoly z lomu Mexiko mezi 75. a 85. metrem od vchodu z lomu. Do délky jeskyně se započítává jediná z průlezných chodeb vzdálená od vchodu štoly 82 m. Celková délka jeskyně je 6 m při převýšení 1 m. Jeskyně byla zmapována 27. 7. 2022 M. Hejnou a B. Vrabcovou.

29-025 Šmudla. Do evidence jeskyní byla v dubnu 2023 doplněna malá jeskyňka nacházející se v lomu Špička, v nejzápadnějším rohu 2. etáže, lokalizovaná zde B. Vrabcovou. Jeskyně byla zmapována B. Vrabcovou a M. Hejnou 16. 4. 2023. Její délka dosahuje 7 m při převýšení 4 m.

6. Závěr

Za dva roky od uveřejnění poslední aktualizace soupisu jeskyní Českého krasu se díky prolongacím, novým objevům a hlavně přesnější evidenci a mapování zvětšila souhrnná evidovaná délka jeskyní Českého krasu o 1 059 m na celkových 26 771 m. Do databáze přibýlo 19 nových vesměs malých jeskyní, celkem jich je tedy evidováno již 741. V uvedeném období nedošlo k žádnému podstatnému objevu, kdy by byly objeveny vysoké desítky nebo stovky metrů chodeb najednou. Vesměs se jednalo o malé prolongační postupy nebo registrace nových poměrně krátkých jeskyní.

Některé z nejdelších jeskyní oblastí byly nově mapovány v rámci projektu „Ochrana vybraných jeskyní a krasových jevů ve zvláště chráněných územích ČR“, který organizovala Agentura ochrany přírody a krajiny ČR. Někde došlo během nového mapování i k dílčím menším objevům dříve neznámých částí. Podstatně přesnější mapování, které zahrnuje i dříve známé, ale nemapované komíny a velmi těsné plazivky, zřetelně zvýšilo evidovanou délku těchto jeskyní. Nejvíce narostly délky jeskyní 24-020 Čeřinka (o 253 m), 15-005 Martina (o 163 m) a 24-026 Arnoldka (o 162 m). Za velkým nárůstem celkové evidované délky tedy v popisovaném období nestály objevy, ale nové mapování.

Literatura

- ARBEZ L., HADRAVOVÁ T., ROYER A., MONTUIRE S., HORÁČEK I. (2023): The wood lemming and the development of taiga in Late Pleistocene of Central Europe. – *Quaternary Science Reviews*, 303: 107974.
- BLÁHA V. (2022): Setkání na Chlumu 2022. – *eSpeleo*, 6: 32–34. Praha.
- BLÁHA V. (2023): Jaroslav Petrbok ve vzpomínkách Bedřicha Hulána. – *eSpeleo*, 7: 57–59. Praha.
- BRUTHANS J., MAREŠ J., JÄGER O., HERZA T. (2022): Voda z ponoru Bubovického potoka v hloubce rychle podtéká klastickou výplň holyňsko-hostimské synklinály do pramenů v údolí Loděnice. – *Český kras*, 48: 5–17. Beroun.
- FALTEISEK L. (2022): Průzkum fosilních toků v dolní části jeskyně Arnoldka. – *eSpeleo*, 6: 5–7. Praha.
- HEJNA M. (2022): Pěnovce ve Svatém Janu pod Skalou a jejich jeskyně. – *Ochrana přírody*, 2022 (5): 2–5. Praha.
- HEJNA M. C. (2023a): Tetínské skály a Štáralova jeskyně. – *eSpeleo*, 7: 17–19. Praha.
- HEJNA M. (2023b): Ztracené jeskyně Českého krasu. – In: M. FILIPPI (Ed.), *Kras, jeskyně a lidé 2023, Sborník*. Česká speleologická společnost: 30–32. Praha.
- HEJNA M., SULDOVSKÁ O. (2022): Jeskyně Českého krasu – *Ochrana přírody*, 2022 (2): 11–13. Praha.
- HEJNA M., VRABCOVÁ B., MAJER M. (2023a): Krasové jevy v okolí Tachlovic (Český kras, 29. krasová oblast). – *Speleofórum*, 42: 23–28. Praha.
- HEJNA M., VRABCOVÁ B., MAJER M. (2023b): Jeskyně údolí Radošínského potoka. – *Český kras*, 49: 45–56. Beroun.
- HERZA T., BRUTHANS J. (2023): Hydrologie Bubovického potoka: srovnání stavu okolo let 1995 a 2021 a diskuze příčin zvýšených ztrát vody v současnosti. – *Český kras*, 49: 23–36. Beroun.
- HORÁČEK I., HADRAVOVÁ T., ČERMÁK S., ŽÁK K. (2022): Pleistocenní fauna z Kubrychtovy jeskyně v Tetíně v Českém krasu. – *Český kras*, 48: 18–22. Beroun.
- KAPUSTKA K., KOŠTOVÁ N., KOVAČÍKOVÁ L., ZAZVONILOVÁ E., FLORIÁNOVÁ S. (2023): The Magdalenian site of Hostim, Czech Republic, Central Europe. New insights into the old record: Seasonality within the Bohemian Magdalenian. – *Journal of Archaeological Science: Reports*, 51: 104117.
- KOLČAVA M. (2013): Sledování hladin podzemní vody v jeskyních na Paní hoře v Českém krasu a jejich abnormální stav v roce 2013. – *Český kras*, XXXIX: 13–24. Beroun.
- KUBÁLEK P. (2022): Velká voda na Kačáku a krátká zpráva o výzkumu v jeskyni Martině v Českém krasu. – *eSpeleo*, 4: 12–17. Praha.
- KUBÁLEK P., BERGEROVÁ A., BALOUN L., KUKLA M. (2022): *Záchranný archeologický výzkum v jeskyni Martině v Českém krasu*. – Poster, Konference k 50 výročí CHKO Český kras, Svatý Jan pod Skalou, 3. – 4. listopadu 2022.
- KUBÁLEK P., BERGEROVÁ A., BALOUN L., KUKLA M., DOLEŽÁLKOVÁ V. (2023): Záchranný archeologický výzkum v jeskyni Martině v Českém krasu. – In: M. FILIPPI (Ed.), *Kras, jeskyně a lidé 2023, Sborník*. Česká speleologická společnost: 43–45. Praha.
- LENART J. (2022): Rozhovor s Dagmar Zieglerovou a Annou Bláhovou. – *eSpeleo*, 6: 27–31. Praha.
- PETR J. (2023): Dobrodružství s DNA. – *Vesmír*, 102 (1): 3. Praha.
- SUCHÝ V., PACHNEROVÁ BRABCOVÁ K., ZACHARIÁŠ J., SVĚTLÍK I., BORECKÁ L. (2021): Gothic-Arch Calcite from Speleothems of the Bohemian Karst (Czech Republic): Its Occurrence, Microscopic Ultrastructure and Possible Mechanism of Growth. – *Minerals*, 11: 866. <https://doi.org/10.3390/min11080866>
- VELEMÍNSKÝ P., RMOUTILOVÁ R., BRUŽEK J. (2023): Když kosti mluví. – *Vesmír*, 102 (3): 27. Praha.
- VRABCOVÁ B., HEJNA M. C. (2023): Krasové jevy v lomu Kosov u Berouna – *eSpeleo*, 8: 7–13. Praha.
- ŽÁK K., ADAMOVIČ J., HORÁČEK I., ČERMÁK S., WAGNER J., EIGNER J., MIKYSEK P. (2022): *Co ještě může přinést výzkum jeskyně Nad Kačákem v Českém krasu*. – Nепublikovaná výzkumná zpráva, Geologický ústav AV ČR: 1–67. Praha.
- ŽÁK K., KOLČAVA M., JÄGER O., ŽIVOR R. (2003): Evidence jeskyní Českého krasu – stav k 1. říjnu 2003. – *Český kras*, XXIX: 5–20. Beroun.
- ŽÁK K., KOLČAVA M., HEJNA M., ŽIVOR R. (2021): Databáze jeskyní Českého krasu: doplňky a změny za období od 1. října 2019 do 30. září 2021. – *Český kras*, 47: 45–54. Beroun.